

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

(Ve znění zákonů č. 254/2001 Sb., 274/2001 Sb., 13/2002 Sb., 76/2002 Sb., 86/2002 Sb., 120/2002 Sb., 320/2002 Sb., 274/2003 Sb., 356/2003 Sb., 167/2004 Sb., 326/2004 Sb., 562/2004 Sb., 125/2005 Sb., 253/2005 Sb., 381/2005 Sb., 392/2005 Sb., 444/2005 Sb., 59/2006 Sb., 74/2006 Sb., 186/2006 Sb., 222/2006 Sb., 264/2006 Sb. a 342/2006 Sb. účinné od 1. ledna 2007)

[...]

§ 6

Koupaliště a sauny

(1) Koupalištěm ve volné přírodě se rozumí přírodní nebo umělá vodní plocha, která je označena jako vhodná ke koupání pro veřejnost, a související provozní plochy s vybavením, nejde-li o umělé koupaliště. Umělým koupalištěm je krytá nebo nekrytá stavba nebo zařízení určené ke koupání a přístupné veřejnosti a související provozní plochy s vybavením. Podmínky koupání fyzických osob v povrchových vodách užívaných pro tyto účely větším počtem fyzických osob s ohledem na vyhovující jakost vody stanoví zvláštní právní předpis.^{8a)}

(2) Osoba, která provozuje koupaliště ve volné přírodě, umělé koupaliště nebo saunu (dále jen "koupaliště"), je povinna splnit podmínky stanovené tímto zákonem. Je-li koupaliště provozováno jako bezplatná služba, pak osobou, která odpovídá za splnění povinností podle tohoto zákona, je osoba, která je jako takové označila.

(3) Osoba uvedená v odstavci 2 je povinna

a) zajistit u držitele osvědčení o akreditaci^{4a)}, držitele osvědčení o správné činnosti laboratoře^{4c)} nebo u držitele autorizace (§ 83c) způsobem, v četnosti a rozsahu upraveném prováděcím právním předpisem kontrolu jakosti vody ke koupání upravené prováděcím právním předpisem a protokol o výsledku kontroly v elektronické podobě; protokol v elektronické podobě neprodleně předat příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví; náležitosti protokolu, formu jeho elektronické podoby a datové rozhraní upraví prováděcí právní předpis,

b) zajistit splnění podmínek upravených prováděcím právním předpisem pro vybavení koupaliště, jeho čištění a úklid,

^{8a)} Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

^{4a)} Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{4c)} § 2 písm. p) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 316/2004 Sb.

c) vypracovat provozní řád, ve kterém stanoví podmínky provozu včetně způsobu úpravy vody umělého koupaliště nebo sauny, popřípadě koupaliště ve volné přírodě, je-li v něm voda upravována, zásady osobní hygieny zaměstnanců a ochrany zdraví návštěvníků a způsob očisty prostředí; návrh provozního řádu a jeho změn předloží ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví,

d) vést evidenci o výsledcích kontrol provedených v rozsahu podle písmene a) a ukládat ji po dobu 5 let. [...]

(5) Zjistí-li osoba uvedená v odstavci 2 výskyt dalších látek nebo součástí vody v koupališti nebo ve vodě ve zdroji pro bazén umělého koupaliště nebo sauny neupravených prováděcím právním předpisem, neprodleně oznámí tuto skutečnost příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Orgán ochrany veřejného zdraví na základě oznámení osoby nebo z vlastního podnětu stanoví rozhodnutím hygienický limit pro výskyt takových látek nebo součástí, jsou-li ve vodě obsaženy v koncentraci nebo množství, které neohrožuje veřejné zdraví. Osoba uvedená v odstavci 2 je povinna kontrolovat dodržení hygienického limitu způsobem a v četnosti upravené prováděcím právním předpisem pro výskyt ostatních ukazatelů vody, nestanoví-li příslušný orgán ochrany veřejného zdraví rozhodnutím podle věty druhé jinak. Náležitosti oznámení upraví prováděcí právní předpis.

(6) Osoba provozující koupaliště ve volné přírodě je povinna v případě, že jakost vody ke koupání nevyhovuje stanoveným hygienickým limitům, zřetelně označit koupaliště informací o této skutečnosti. Osoba provozující umělé koupaliště nebo saunu je povinna v případě, že voda v umělém koupališti nebo sauně nevyhovuje stanoveným hygienickým limitům, provoz umělého koupaliště nebo sauny do doby odstranění závady zastavit. [...]

§ 8

Zotavovací akce

(1) Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.

(2) Osoba, která přijala děti na zotavovací akci (dále jen "pořádající osoba"), je povinna zajistit její umístění, zásobování vodou a odstraňování odpadků a splaškových vod v souladu s hygienickými požadavky upravenými prováděcím právním předpisem. Pořádající osoba je dále povinna dodržet hygienické požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení, ubytování, úklid, stravování a režim dne, které upraví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis stanoví, které potraviny nesmí pořádající osoba na zotavovací akci podávat ani používat k přípravě pokrmů, ledaže budou splněny podmínky upravené tímto prováděcím právním předpisem.

(3) Pořádající osoba je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví

a) termín a místo jejího konání,

b) počet dětí zúčastněných na zotavovací akci,

c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou a

d) způsob zajištění stravování účastníků zotavovací akce.

(4) Jako součást ohlášení podle odstavce 3 předloží pořadající osoba v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v § 3 odst. 2, protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody. Rozsah kráceného rozboru jakosti pitné vody stanoví prováděcí právní předpis. Protokol nesmí být starší než 3 měsíce.

§ 9

Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci

(1) Mateřská škola a základní škola může na školu v přírodě vyslat jen dítě, které

a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci,

b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu), a

c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.

(2) Pořadající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky stanovené v odstavci 1.

(3) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje.¹¹⁾ Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Vzor posudku upraví prováděcí právní předpis. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte;¹²⁾ toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce pořadající osobě, vysílající základní škole nebo mateřské škole pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f). [...]

§ 10

Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci

(1) Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé.

¹¹⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Zdravotní způsobilost posuzuje a posudek vydává praktický lékař, který fyzickou osobu registruje.¹¹⁾ Tento posudek má platnost jeden rok od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Posudek o zdravotní způsobilosti předají fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci, s výjimkou pedagogických¹³⁾ a zdravotnických pracovníků,¹⁴⁾ vysílající mateřské škole, základní škole nebo pořádající osobě pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f).

(3) Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných (v § 19 odst. 2 a odst. 3 větě první). Při prověřování znalostí nutných k ochraně veřejného zdraví postupuje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví podle § 19 odst. 3.

§ 11

Povinnost základní a mateřské školy, které vysílají děti na školu v přírodě, a pořádající osoby

(1) Základní nebo mateřská škola, které vysílají děti na školu v přírodě, a pořádající osoba jsou povinny zajistit

a) základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků stanovených tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami uvedenými v § 10 odst. 3 způsobilou fyzickou osobou (zdravotníkem); za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která má alespoň úplné střední odborné vzdělání v oborech všeobecná sestra, dětská sestra nebo porodní asistentka, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student lékařství po ukončení třetího ročníku; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis,

b) účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10; účast zdravotníka při kontrole zdravotních průkazů fyzických osob uvedených v § 10 odst. 3, při převzetí posudků a prohlášení podle § 9 odst. 3 a § 10 odst. 2, při sestavování jídelníčku a režimu dne; dosažitelnost zdravotníka 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti (§ 9 odst. 3 a § 10 odst. 2) zdravotníkem; ve výpisu zdravotník uvede závěr posudku a které zdravotnické zařízení posudek vydalo,

c) vrácení posudků o zdravotní způsobilosti po ukončení školy v přírodě nebo zotavovací akce zákonným zástupcům dětí a fyzickým osobám činným při škole v přírodě nebo zotavovací akci,

d) vybavení lékárničky pro školu v přírodě nebo zotavovací akci podle druhu akce; nejmenší obsah lékárničky pro školy v přírodě a zotavovací akce upraví prováděcí právní předpis,

e) péči praktického lékaře dostupného z místa konání školy v přírodě nebo zotavovací akce, s výjimkou putovní zotavovací akce,

¹³⁾ § 51 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 171/1990 Sb.

¹⁴⁾ § 53 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění zákona č. 548/1991 Sb.

f) vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků, prohlášení podle § 9 odst. 3 věty páté, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných při škole v přírodě nebo zotavovací akci a následné uchovávání těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce,

g) informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.

(2) Pořádající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

§ 12

Jiné podobné akce pro děti

Při organizovaném pobytu dětí v počtu menším nebo po dobu kratší, než stanoví § 8 odst. 1, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném, musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3.

§ 13

Vnitřní prostředí staveb a hygienické požadavky na venkovní hrací plochy

(1) Uživatelé staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, vysokých škol, škol v přírodě, staveb pro zotavovací akce, staveb zdravotnických zařízení, ústavů sociální péče, ubytovacích zařízení, staveb pro obchod a pro shromažďování většího počtu osob jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností¹⁵⁾ v těchto stavbách odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy. Tím není dotčena povinnost vlastníka stavby podle zvláštních právních předpisů udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu.¹⁶⁾

(2) Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu. [...]

¹⁵⁾ Vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

¹⁶⁾ § 86 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

§ 19

Předpoklady pro výkon činností epidemiologicky závažných

(2) Fyzické osoby přicházející při pracovních činnostech ve stravovacích službách (§ 23) při výrobě potravin nebo při uvádění potravin do oběhu¹⁸⁾ do přímého styku s potravinami, pokrmy, zařízením, náčiním nebo plochami, které jsou ve styku s potravinami nebo pokrmy, fyzické osoby přicházející při pracovních činnostech v úpravách vod a při provozování vodovodů^{6a)} do přímého styku s vodou a fyzické osoby přicházející při pracovních činnostech v ostatních činnostech podle odstavce 1 do přímého styku s kosmetickými prostředky, jejich ingrediencemi (§ 28 odst. 1) nebo tělem spotřebitele (dále jen "fyzické osoby vykonávající činnosti epidemiologicky závažné") musí mít zdravotní průkaz a znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví. Zdravotní průkaz před zahájením činnosti podle věty první vydává praktický lékař, který fyzickou osobu registruje,¹¹⁾ nebo zdravotnické zařízení státu vykonávající závodní preventivní péči nebo osoba provozující nestátní zdravotnické zařízení vykonávající závodní preventivní péči³⁾ (dále jen "zařízení vykonávající závodní preventivní péči"). Vydání zdravotního průkazu nenahrazuje vstupní lékařskou preventivní prohlídku.

(3) Rozsah znalostí nutných k ochraně veřejného zdraví podle odstavce 2 upraví prováděcí právní předpis. Tyto znalosti je u fyzické osoby vykonávající činnosti epidemiologicky závažné oprávněn při výkonu státního zdravotního dozoru prověřit příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Pokud podle rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví fyzická osoba znalostí nemá, nemůže vykonávat činnosti epidemiologicky závažné, a to do doby úspěšného složení zkoušky před komisí zřízenou příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví. Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví je povinen umožnit fyzické osobě vykonání zkoušky nejdéle do 15 kalendářních dnů ode dne, kdy mu byla žádost fyzické osoby o přezkoušení doručena. Složení komise a podmínky provedení zkoušky upraví prováděcí právní předpis.

¹⁸⁾ Zákon č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{6a)} Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

¹¹⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

Povinnosti fyzické osoby vykonávající činnosti epidemiologicky závažné

Fyzická osoba vykonávající činnosti epidemiologicky závažné je povinna

- a) podrobit se v případech upravených prováděcím právním předpisem nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví lékařským prohlídkám a vyšetřením, která provede praktický lékař, který fyzickou osobu registruje,¹¹⁾
- b) informovat ošetřujícího lékaře¹¹⁾ o druhu a povaze své pracovní činnosti,
- c) mít u sebe zdravotní průkaz a na vyzvání ho předložit orgánu ochrany veřejného zdraví,
- d) uplatňovat při pracovní činnosti znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví a dodržovat zásady osobní a provozní hygieny v rozsahu upraveném v prováděcím právním předpise.

§ 69

Mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku

(1) Mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku jsou [...]

- b) zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami, zejména omezení cestování z některých oblastí a omezení dopravy mezi některými oblastmi, zákaz nebo omezení slavností, divadelních a filmových představení, sportovních a jiných shromáždění a trhů, uzavření lůžkových zdravotnických zařízení, zařízení sociální péče, škol, předškolních zařízení, školských zařízení, zotavovacích akcí, jakož i ubytovacích podniků a provozoven stravovacích služeb nebo omezení jejich provozu,
- c) zákaz nebo omezení výroby, úpravy, dopravy a jiného nakládání s pitnou vodou a vodami užívanými k účelům podle § 6, zákaz používání vod ze studní, pramenů, vodních nádrží, rybníků, potoků a řek, [...]
- f) příkaz k varovnému označení objektů, v nichž došlo k infekčnímu onemocnění, a text tohoto označení,
- g) mimořádné očkování a preventivní podání jiných léčiv (profylaxe),
- h) zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.

(2) Mimořádná opatření podle odstavce 1 nařídí v nezbytně nutném rozsahu a rozhodne o jejich ukončení příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Místní příslušnost orgánu ochrany veřejného zdraví se řídí místem výskytu infekčního onemocnění. Odvolání proti rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nemá odkladný účinek. Osoby jsou povinny se mimořádnému opatření podřídit.

§ 78

Orgány ochrany veřejného zdraví a další orgány, které plní některé úkoly v oblasti hodnocení a snižování hluku z hlediska dlouhodobého průměrného hlukového zatížení životního prostředí

(1) Státní správu v ochraně veřejného zdraví vykonávají

- a) Ministerstvo zdravotnictví,
- b) krajské hygienické stanice,
- c) Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra,
- d) Ministerstvo dopravy,
- e) Ministerstvo pro místní rozvoj,
- f) Ministerstvo životního prostředí,
- g) krajské úřady.

(2) Soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví tvoří správní úřady uvedené v odstavci 1 písm. a) až c).

§ 84

Státní zdravotní dozor

(1) Při výkonu státního zdravotního dozoru orgány ochrany veřejného zdraví v rozsahu své působnosti

a) dozírají, zda osoby plní povinnosti stanovené k ochraně veřejného zdraví přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, tímto zákonem, zvláštními právními předpisy a rozhodnutím či opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví vydaným na základě těchto právních předpisů; státnímu zdravotnímu dozoru nepodléhají podmínky vzniku živností podle § 59, zásady správné laboratorní praxe pro zkoušení chemických látek podle § 29 odst. 2 a povinnosti provozovatele rozhlasového a televizního vysílání podle § 95 odst. 1,

b) mohou pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady, [...]

d) mohou prověřovat znalosti podle § 19 odst. 3 a rozhodnout o tom, že fyzická osoba vykonávající činnosti epidemiologicky závažné nemá znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví,

e) mohou zakázat nebo omezit používání nejakostní pitné vody, teplé vody nebo vody jiné jakosti (§ 18 odst. 2 a § 21 odst. 2), a to do doby odstranění závady, jakož i stanovit účel, pro který lze takovou vodu používat; mohou určit nápravná opatření v případě nedodržení jakosti pitné vody, teplé vody nebo vody jiné jakosti, upravené tímto zákonem, nebo změnit nápravná opatření, stanovená kontrolovanou osobou,⁵⁰⁾ a to do doby odstranění závady,

⁵⁰⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

f) mohou nařídit větší četnost kontroly vody v koupališti, jestliže jakost vody nedává záruku dodržení požadavků stanovených nebo povolených podle § 6, a dobu provádění takových kontrol,

g) mohou zakázat používání vody v koupališti a to i jen pro některé skupiny obyvatel nebo zakázat zdroj vody pro bazén umělého koupaliště nebo sauny, která nevyhovuje požadavkům stanoveným nebo povoleným podle § 6, a dále vody, která výskytem dalších látek nebo součástí ve zjištěné koncentraci nebo množství ohrožuje veřejné zdraví, a to do doby odstranění závady,

h) mohou zakázat provoz pískoviště venkovní hrací plochy určené pro hry dětí, nejsou-li dodrženy stanovené hygienické limity nebo provozní řád (§ 13 odst. 2), a to do doby odstranění závady,

i) mohou nařídit úpravu provozního řádu podle § 4 odst. 3, § 6 odst. 3 písm. c), § 7 odst. 2, § 13 odst. 2, § 15 odst. 2, § 21 odst. 3 a § 21a, pokud podmínky v něm uvedené nevedou k ochraně veřejného zdraví,

j) mohou stanovit podmínky konání školy v přírodě, zotavovací akce nebo jiné podobné akce pro děti (§ 12) a v případě ohrožení veřejného zdraví školu v přírodě, zotavovací akci nebo jinou podobnou akci pro děti zakázat, [...]

m) mohou předběžným opatřením pozastavit používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určené k výrobě nebo přípravě pokrmu podezřelých z toho, že nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost a čistotu stanoveným zvláštními právními předpisy²³⁾ nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví; mohou rozhodnutím zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určených k výrobě nebo přípravě pokrmu, pokud nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost, jakost, čistotu a značení, stanoveným zvláštními právními předpisy²³⁾ nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví, nebo nejsou za stanovených podmínek skladovány, jakož i nařídit provedení sanitace nebo změnu technologického postupu výroby nebo přípravy pokrmu, [...]

u) zjištění, že pokrmy, suroviny, polotovary nebo potraviny k jejich výrobě či přípravě jsou zjevně zdravotně závadné nebo při zjištění, že potraviny uváděné do oběhu⁴⁸⁾ jsou zjevně zdravotně závadné, je mohou na místě znehodnotit nebo nařídit jejich znehodnocení či likvidaci, a to na náklad kontrolované osoby, která je povinna způsob a provedení znehodnocení nebo likvidace orgánu ochrany veřejného zdraví prokázat,

v) mohou nařídit z protiepidemických důvodů nebo ke zjištění zdravotního stavu fyzických osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné lékařské prohlídky a potřebná laboratorní a jiná vyšetření nutná k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění, [...]

(3) Pro opatření podle odstavce 1 písm. r) a u) neplatí správní řád. Toto opatření oznámí zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví ústně osobě uvedené v § 88 odst. 2 větě první a učiní o něm písemný zápis. Opatření podle odstavce 1 písm. r) a opatření podle odstavce 1 písm. u), kterým zaměstnanec příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nařídí znehodnocení či likvidaci pokrmu, suroviny, polotovaru nebo potraviny k výrobě či přípravě pokrmu nebo epidemiologicky rizikové potraviny, je účinné okamžikem jeho oznámení. Nedojde-li v případě podle odstavce 1 písm. r) k odstranění

²³⁾ Například zákon č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸⁾ Zákon č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

zjištěného porušení povinnosti, je ředitel příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví oprávněn tuto lhůtu prodloužit, a to do doby odstranění závady; pro toto opatření neplatí správní řád. Nesouhlasí-li kontrolovaná osoba s opatřením podle odstavce 1 písm. u) nebo s opatřením podle věty čtvrté, může proti nim podat písemně námitky, nejpozději do 3 dnů ode dne sepsání zápisu nebo opatření podle věty čtvrté. Podané námitky nemají odkladný účinek. O podaných námitkách rozhodne bezodkladně ředitel příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. Jsou-li pro to důvody, námitkám vyhoví; jinak námitky zamítne a opatření potvrdí. Písemné vyhotovení rozhodnutí o námitkách se doručuje kontrolované osobě. Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

(4) Státní zdravotní dozor vykonávají krajské hygienické stanice podle kontrolních plánů, které určují priority činnosti na tomto úseku ochrany veřejného zdraví. [...]

§ 85

Právní předpisy v oblasti ochrany veřejného zdraví

(1) Mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a dále mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných^{26a)} a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních a z porušení jakosti podezřelých vod, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu lze stanovit pro správní obvod krajské hygienické stanice nebo jeho část právním předpisem krajské hygienické stanice. Právním předpisem krajské hygienické stanice lze k ochraně veřejného zdraví nařídit též provedení velkoplošné (území obce nebo městské části) speciální ochranné dezinfekce, dezinsekce a deratizace. [...]

(3) Právní předpisy podle odstavce 1 se označují názvem nařízení krajské hygienické stanice. Nařízení krajské hygienické stanice musí být vyhlášeno. Vyhlášení se provede tak, že se nařízení vyvěsí na úřední desce krajské hygienické stanice na dobu nejméně 15 dnů. Dnem vyhlášení je první den jeho vyvěšení na úřední desce krajské hygienické stanice. Tento způsob vyhlášení je podmínkou platnosti nařízení krajské hygienické stanice. Nařízení nabývá účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, pokud v něm není stanoveno jinak.

(4) Nařízení krajské hygienické stanice jsou kromě toho povinny vyvěsit na své úřední desce obce určené v nařízení.

§ 88

Oprávnění a povinnosti zaměstnanců orgánů ochrany veřejného zdraví a povinnosti kontrolovaných osob

(1) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví se při plnění úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví a výkonu oprávnění podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů prokazují služebním průkazem, jehož vzor upraví prováděcí právní předpis. Služební průkaz je u zaměstnanců orgánů ochrany veřejného zdraví pověřených výkonem státního zdravotního dozoru dokladem o pověření k této kontrolní činnosti. Pokud hrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění a škodlivých nebo epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů a ke zjištění

^{26a)} Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění zákona č. 146/2002 Sb.

ohniska nákazy, k nařízení, provedení a kontrole protiepidemických opatření mohou v mimořádných případech hodných zvláštního zřetele vstupovat do obydlí fyzických osob. Fyzické osoby jsou povinny jim tento vstup umožnit a strpět či provést opatření nařízená podle tohoto zákona k zamezení vzniku a šíření infekčních onemocnění.

(2) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví mohou po předložení služebního průkazu vykonat státní zdravotní dozor v provozovně, v jiné stavbě nebo zařízení (dále jen "provozovna"), je-li při zahájení jeho výkonu přítomna kontrolovaná osoba,⁵⁰⁾ zaměstnanec kontrolované osoby, člen jejího statutárního orgánu, spolupracující rodinný příslušník nebo jiná fyzická osoba, která vykonává nebo zabezpečuje činnost, která je předmětem činnosti kontrolované osoby. Fyzickou osobu uvedenou ve větě první zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví seznámí s obsahem protokolu o kontrolním zjištění a předá jí jeho stejnopis. Seznámení s protokolem a jeho převzetí potvrzuje fyzická osoba podpisem protokolu o kontrolním zjištění. Odmítne-li fyzická osoba seznámit se s kontrolním zjištěním nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v protokolu. V ostatních případech výkonu státního zdravotního dozoru zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví oznámí kontrolované osobě vykonání státního zdravotního dozoru po jeho skončení, a seznámí ji s protokolem o měření nebo jiném vyšetření a s protokolem o kontrolním zjištění⁵⁰⁾; takto postupuje orgán ochrany veřejného zdraví i při výkonu státního zdravotního dozoru nad dodržováním hygienických limitů hluku, vibrací a neionizujícího záření, a to i v případě, kdy je vykonáván v provozovně. Je-li předmětem státního zdravotního dozoru podle věty první zjištění vyžadující vyšetření odebraného vzorku nebo měření, seznámení kontrolované osoby⁵⁰⁾ s protokolem o měření nebo jiném vyšetření a s protokolem o kontrolním zjištění⁵⁰⁾ zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví provede až po skončení státního zdravotního dozoru, kdy je vyhodnocen výsledek měření či vyšetření, který uvede v protokolu o kontrolním zjištění⁵⁰⁾. Seznámení kontrolované osoby s protokolem o kontrolním zjištění⁵⁰⁾ a výsledky kontroly podle vět páté a šesté může zaměstnanec orgánu ochrany veřejného zdraví provést doručením těchto dokladů o kontrolním zjištění kontrolované osobě⁵⁰⁾ nebo postupem podle vět druhé až čtvrté. Při výkonu státního zdravotního dozoru jsou zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví oprávněni ověřovat podle osobních dokladů (občanský průkaz nebo cestovní pas) totožnost fyzických osob uvedených ve větě první. Fyzické osoby jsou povinny pro tyto účely zaměstnancům ochrany veřejného zdraví osobní doklad předložit. K ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemoci z povolání jsou zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví oprávněni vstupovat do provozoven.

(3) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou při výkonu státního zdravotního dozoru a při plnění dalších úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů dále oprávněni

a) provádět měření a odebírat materiál a vzorky potřebné pro plnění úkolů orgánu ochrany veřejného zdraví; o provedeném odběru vzorků a měření pořizují protokol,

b) pořizovat obrazovou dokumentaci o zjištěných skutečnostech,

c) nahlížet do dokladů, dalších písemností a záznamů dat, činit si z nich výpisy a požadovat písemná nebo ústní vysvětlení,

d) v rozsahu nezbytném pro výkon zákonem stanovených oprávnění nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené zdravotnickými zařízeními včetně zdravotnické dokumentace zaměstnanců vedené zařízením vykonávajícím závodní preventivní péči a činit si z ní výpisy.

⁵⁰⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Protokoly o kontrolním zjištění,⁵⁰⁾ odběru vzorků a měření, výpisy či kopie z písemností a záznamů dat a obrazová dokumentace, je-li pořízena, jsou dokladem o kontrolním zjištění. Proti protokolu o kontrolním zjištění může fyzická osoba uvedená v § 88 odst. 2 věť první podat námitky ve lhůtě do 3 dnů ode dne seznámení s protokolem; jde-li však o kontrolní zjištění ve věci bezpečnosti výrobků a jakosti vod, může tato fyzická osoba podat námitky pouze přímo do protokolu. O námitkách rozhoduje ředitel příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví. V řízení o námitkách se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{50a)}.

(5) Kontrolované osoby⁵⁰⁾ jsou povinny vytvořit podmínky k provedení státního zdravotního dozoru, zejména jsou povinny poskytnout součinnost odpovídající oprávněním orgánu ochrany veřejného zdraví podle odstavců 1 až 4. Pokud není v odstavcích 1 až 4 stanoveno jinak, mají kontrolované osoby povinnosti a zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, vykonávající státní zdravotní dozor, oprávnění a povinnosti podle zvláštního právního předpisu.⁵⁰⁾

(6) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou oprávněni přizvat k účasti na plnění úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů zaměstnance zdravotního ústavu, popřípadě jiné odborně způsobilé osoby. Tito zaměstnanci zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby mají práva a povinnosti kontrolních zaměstnanců, a to v rozsahu pověření daného jim příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví. Kontrolované osoby jsou povinny umožnit jim výkon oprávnění v rozsahu pověření. Zaměstnance zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby nelze pověřit oprávněním ukládat opatření nebo sankce podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů. Zaměstnanci Státního zdravotního ústavu, zdravotních ústavů, jakož i zaměstnanci jiné odborně způsobilé osoby jsou povinni zachovávat mlčenlivost o individuálních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona dozvěděli.

§ 90

[Vstupné a náhrada za odebrané vzorky]

Vstupné do budov, provozoven, místností, objektů a zařízení při plnění úkolů v ochraně veřejného zdraví a náklady na pořízení a předání protokolů podle § 4 odst. 1 a § 6 odst. 3 písm. a) orgány ochrany veřejného zdraví nehradí. Za kontrolní vzorky výrobku odebrané pro účely státního zdravotního dozoru, s výjimkou vzorků vody a vzorků písku z pískovišť, zaplatí orgán ochrany veřejného zdraví kontrolované osobě⁵⁰⁾ částku ve výši ceny, za kterou kontrolovaná osoba výrobek běžně na trhu prodává, nebo za kterou výrobek pořídila,^{53a)} pokud o náhradu požádá ve lhůtě do 6 měsíců ode dne, kdy byla seznámena se skutečností, že výrobek splnil požadavky stanovené právními předpisy, rozhodnutím nebo opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví. Částku ve výši ceny však orgán ochrany veřejného zdraví neposkytne, jde-li o výrobek, který nesplňuje požadavky stanovené právními předpisy, rozhodnutím nebo opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví.

^{50a)} § 18 a 26 zákona č. 552/1991 Sb., ve znění zákona č. 501/2004 Sb.

^{53a)} Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 92

[Základní výše pokut]

(1) Za nesplnění nebo porušení povinností stanovených tímto zákonem, zvláštními právními předpisy nebo na jejich základě vydanými rozhodnutími či opatřeními orgánu ochrany veřejného zdraví, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, právním předpisem podle § 85 a za nesplnění nebo porušení povinností stanovených zvláštními právními předpisy k ochraně zdraví při práci a k zajištění a výkonu závodní preventivní péče v rozsahu § 82 odst. 2 písm. n) uloží orgán ochrany veřejného zdraví oprávněný vykonávat státní zdravotní dozor fyzické osobě při její podnikatelské činnosti nebo právnické osobě pokutu do výše 2 000 000 Kč.

(2) Došlo-li však nesplněním nebo porušením povinností podle odstavce 1 k poškození zdraví fyzických osob, vzniku nebo hrozbě epidemie, může orgán ochrany veřejného zdraví uvedený v odstavci 1 uložit fyzické osobě při její podnikatelské činnosti nebo právnické osobě pokutu až do výše 3 000 000 Kč.

(3) Pokutu až do výše 100 000 Kč může uložit orgán ochrany veřejného zdraví uvedený v odstavci 1 fyzické osobě při její podnikatelské činnosti a právnické osobě za uvedení nepravdivých údajů a informací a dále za ztěžování nebo maření výkonu státního zdravotního dozoru. Pokutu až do výše 1 000 000 Kč může tento orgán ochrany veřejného zdraví uložit osobě, která neoprávněně vystupovala jako autorizující osoba nebo držitel autorizace.

(4) Uložením pokuty nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů o náhradě škody.

§ 93

[Stanovení pokuty]

(1) Při rozhodování o uložení pokuty a její výši orgán ochrany veřejného zdraví přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. V případě, kdy došlo k nápravě bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti, orgánu ochrany veřejného zdraví byla poskytnuta účinná součinnost, nedošlo k poškození zdraví fyzických osob ani vzniku nebo hrozbě epidemie, může orgán ochrany veřejného zdraví od uložení pokuty upustit.

(2) Řízení o uložení pokuty lze zahájit jen do 1 roku ode dne, kdy orgán ochrany veřejného zdraví nesplnění nebo porušení povinnosti zjistil, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k nesplnění nebo porušení povinnosti došlo.

(3) Při opakovaném zjištění, že kontrolovaná osoba⁵⁰⁾ nesplnila nebo porušila tutéž povinnost do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení předchozí pokuty může orgán ochrany veřejného zdraví uložit pokutu až do výše desetinásobku stanovených částek. Podmínka podle věty první je splněna i tehdy, jestliže orgán ochrany veřejného zdraví zjistí, že stejná povinnost provozovatele nebyla splněna ve dvou nebo více jeho provozovnách.

(4) Orgán ochrany veřejného zdraví pokutu ukládá a vybírá. Vymáhá ji celní úřad podle zvláštního právního předpisu.⁵⁵⁾ [...]

⁵⁵⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

§ 97

[Náhrada nákladů při plnění povinnosti v ochraně veřejného zdraví]

(1) Náklady vzniklé plněním povinností v ochraně veřejného zdraví nese osoba, které je povinnost uložena, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpisy nestanoví jinak. Nesení a hrazení nákladů vzniklých při výkonu státního zdravotního dozoru stanoví zvláštní právní předpis.⁵⁰⁾

(2) Pokud bylo při výkonu státního zdravotního dozoru zjištěno nesplnění či porušení povinnosti, může orgán ochrany veřejného zdraví uložit kontrolované osobě⁵⁰⁾, u které bylo porušení či nesplnění povinnosti zjištěno, aby uhradila přizvanému zdravotnímu ústavu nebo Státnímu zdravotnímu ústavu náklady vynaložené na zjištění závady.

§ 100

[Zvláštní ustanovení o provozním řádu]

Činnosti, k nimž je třeba vypracovat provozní řád a předložit ho ke schválení orgánem ochrany veřejného zdraví, lze zahájit až poté, kdy byl provozní řád uvedeným orgánem ochrany veřejného zdraví schválen. Osoby, které mají povinnost vypracovat provozní řád, jsou povinny seznámit s ním své zaměstnance a další osoby, které pracují na jejich pracovištích, a zajistit a kontrolovat jeho dodržování. [...]

§ 100c

[Místní příslušnost krajské hygienické stanice v některých případech]

(1) Nejde-li o řízení podle správního řádu, řídí se místní příslušnost krajské hygienické stanice pro podání oznámení, složení zkoušky a další úkony podle tohoto zákona místem činnosti osoby, s výjimkou postupu podle § 8 odst. 3, kdy se místní příslušnost řídí místem konání zotavovací akce, a jde-li o putovní zotavovací akci, místem jejího počátku, postupu podle § 54 odst. 1, kdy se místní příslušnost řídí místem, kde se fyzická osoba zdržuje, a postupu podle § 63 odst. 1, kdy se místní příslušnost řídí místem výskytu infekčního onemocnění. [...]

§ 100e

[Informační oprávnění krajské hygienické stanice]

Krajské hygienické stanice jsou oprávněny informovat veřejnost o závěrech státního zdravotního dozoru nad koupališti (§ 6 odst. 2), zotavovacími akcemi a jinými podobnými akcemi pro děti, pískovišti venkovních hracích ploch, ubytovacími a stravovacími službami, a to v rozsahu uvedení totožnosti kontrolované osoby, stavu kontrolovaného objektu, povaze případného rizika, přijatých nápravných opatření a dalších informací nezbytných k ochraně veřejného zdraví. Na tyto případy se nevztahuje povinnost mlčenlivosti uložena podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů⁵⁰⁾. [...]

§ 107

[Staré zdravotní průkazy]

Zdravotní průkazy vydané přede dnem účinnosti tohoto zákona se považují za zdravotní průkazy vydané podle tohoto zákona.

§ 108

[Závěrečná ustanovení]

[...]

(4) Hygienické limity a požadavky, které upraví prováděcí právní předpisy vydané podle tohoto zákona, Ministerstvo zdravotnictví stanoví na základě hodnocení zdravotních rizik vyplývajících z přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobu života, soudobých vědeckých poznatků, mezinárodních závazků České republiky v této oblasti a doporučení Světové zdravotnické organizace.

(5) Pokud právní předpisy používají pojem okresní hygienik, rozumí se jím po dni 1. ledna 2003 krajská hygienická stanice. Pokud právní předpisy používají pojem krajský hygienik, rozumí se jím po dni 1. ledna 2003 Ministerstvo zdravotnictví. Úkoly krajského hygienika podle zákona o integrované prevenci však plní příslušná krajská hygienická stanice. [...]